ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
30 ΧΡΟΝΙΑ ΔΙΠΟΥΠΑΣ
για μαθητές με απαιτήσεις
http://www.floropoulos.gr - email: info@floropoulos.gr
•ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

23/07/2013

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α.1. **Σχολ. Βιβλίο, σελ. 49,** «Το κόστος των Βαλκανικών πολέμων…ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος»

ΘΕΜΑ Α.2. **Σχολ. Βιβλίο, σελ. 52, Ενότητα 6 «Η ελληνική οικονομία κατά τη περίοδο του μεσοπολέμου»**

ΘΕΜΑ Α.3. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες:

1. Σωστή
2. Σωστή
3.Λανθασμένη
4. Λανθασμένη
5.Λανθασμένη

ΘΕΜΑ Α.4.

***α.* Σχολ. Βιβλίο, σελ. 42** «Καθώς η κατοχή γης…κοινωνικές συνθήκες»

β. Σχολ. Βιβλίο, σελ. 48 «Στην περίοδο 1910-1922…παραγωγικών δυνάμεων του έθνους»

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1 Σχολικό Βιβλίο, σσ. 46-47, Ενότητα 2 «Τα πρώτα βήματα του εργατικού κινήματος»

Οι διαφορές του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα, σε σχέση με γειτονικές ή άλλες ευρωπαϊκές χώρες, οφείλονταν στις ιστορικές ιδιομορφίες της ελληνικής ανάπτυξης. Στο τέλος του 19ου αιώνα συναντάμε στην Ελλάδα σοσιαλιστικές ομάδες και εργατικές ομαδοποιήσεις. Η πολιτική και κοινωνική τους επιρροή

όμως ήταν σαφώς μικρότερη από εκείνη που άσκησαν αντίστοιχα κινήματα σε βιομηχανικές χώρες της Δύσης αλλά και σε Βαλκανικές (π.χ. Βουλγαρία).

Η απουσία μεγάλων σύγχρονων βιομηχανικών μονάδων οδήγησε σ' αυτή την καθυστέρηση από κοινού με άλλους παράγοντες. Όπως τονίζεται από το συγγραφέα Ν. Βεργόπουλο οι λίγοι εργαζόμενοι σε βιομηχανικές μονάδες (κυρίως οινοποιΐας ή βυρσοδεψίας) λειτουργούσαν μέσα σε συνθήκες κυρίως βιοτεχνικές, καθώς δεν υπήρχε καταμερισμός αρμοδιοτήτων για κάθε φάση της εργασιακής διαδικασίας. Έτσι η πρώτη μορφή εργατικής τάξεως που αναπτύχθηκε πριν από το 1888, με κέντρα όπως η Σύρος και η Πάτρα είχε χαρακτήρα περισσότερο βιοτεχνικό. Επιπροσθέτως, στα μεγάλα δημόσια έργα της περιόδου, σημαντικό ποσοστό του εργατικού δυναμικού προερχόταν από το εξωτερικό (στη διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου εργάστηκαν πολλοί Ιταλοί) ή ήταν βραχύχρονης, πρόσκαιρης απασχόλησης. Πιο σταθερό εργατικό δυναμικό δούλευε στις μεταλλευτικές επιχειρήσεις. Τέλος στον ιδεολογικό τομέα η επικράτηση της Μεγάλης Ιδέας εμπόδιζε την ανάπτυξη και διάδοση ιδεών με κοινωνικό και ταξικό περιεχόμενο.

Η εικόνα του εργατικού κινήματος άρχισε σταδιακά να μεταβάλλεται στα τέλη του 19ου αιώνα όταν ο αριθμός των εργατών σημείωσε αυξητική πορεία. Σημαντική παράμετρος για την εξέλιξη αυτή ήταν η δημιουργία βιομηχανικών ζωνών στα περίχωρα της πρωτεύουσας και άλλων πόλεων . Η τελευταία συνετέλεσε στην ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής, ενώ παράλληλα οδήγησε στον περιορισμό των εισαγωγών. Πυρήνες εργατικής τάξεως αναπτύχθηκαν ιδιαίτερα σε κλωστοϋφαντουργικές μονάδες, ενώ το 1896 ξέσπασαν και οι πρώτες καθαρά εργατικές εξεγέρσεις στα μεταλλεία του Λαυρίου. Χαρακτηριστικό δείγμα της ενίσχυσης των σοσιαλιστικών ομάδων αποτελεί το παράδειγμα που δίνεται στο πρώτο απόσπασμα βασισμένο σε αριθμητικά δεδομένα. Ενώ το 1873 ο συνολικός αριθμός των εργατών της βιομηχανίας ήταν 7.342 μετά από είκοσι χρόνια ο αριθμός αυτός υπερδιπλασιάστηκε.

Στην αρχή του 20ου αιώνα το εργατικό κίνημα εμφανίστηκε *«σαν η κρυμμένη όψη της εκβιομηχανίσεως»*. Μετά το τέλος των Βαλκανικών πολέμων, η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης στην Ελλάδα, μιας πόλης με σημαντικό- για τα μέτρα της περιοχής – βιομηχανικό υπόβαθρο και με κοσμοπολίτικο χαρακτήρα, αποτέλεσε σημείο αναφοράς για το εργατικό κίνημα. Στην πόλη έδρευε η Φεντερασιόν , μια μεγάλη πολυεθνική εργατική οργάνωση. Πρωτεργάτες της ήταν σοσιαλιστές από την ανοιχτή σε νέες ιδέες εβραϊκή κοινότητα της πόλης. Σύμφωνα με το Γ.Β. Λεονταρίτη ο ιδρυτής της Αβραάμ Μπεναρόγιας και οι συνεργάτες του παρά τις φιλότιμες προσπάθειές τους δεν κατάφεραν η οργάνωση αυτή να συμπεριλάβει εκπροσώπους σοσιαλιστικών ομάδων όλων των εθνικοτήτων. Ωστόσο μετά την περίοδο των βαλκανικών πολέμων η Φεντερασιόν άσκησε μεγάλη επιρροή στην ιδεολογική διαμόρφωση της εργατικής τάξης. Συσπείρωσε τους εργάτες της Μακεδονίας και συνέβαλλε σημαντικά στην ανάπτυξη του ελληνικού σοσιαλιστικού και εργατικού

κινήματος. Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι αποτέλεσε πολύ σημαντικό δίαυλο για τη διάδοση της σοσιαλιστικής και εργατικής ιδεολογίας στη χώρα.

Στη διάρκεια του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, οι πιέσεις που δέχτηκε η ελληνική κοινωνία, η εμπλοκή της σε διεθνείς υποθέσεις και ο αντίκτυπος της ρωσικής επανάστασης οδήγησαν το εργατικό και το σοσιαλιστικό κίνημα σε ταχύτατη ωρίμανση. Προς το τέλος του πολέμου ιδρύθηκε η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ) που συμπεριέλαβε κλαδικά και τοπικά σωματεία, και το Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα της Ελλάδος (ΣΕΚΕ)., που λίγο αργότερα προσχώρησε στην Τρίτη Κομμουνιστική Διεθνή και μετονομάστηκε σε Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος.

ΘΕΜΑ Δ1

Σχολικό Βιβλίο, σσ. 52-53, Ενότητα 7 «Οι μεγάλες επενδύσεις»

Οι ραγδαίες αλλαγές, τις οποίες προκάλεσαν στη χώρα οι συνέπειες του Μικρασιατικού πολέμου, ανέδειξαν την ανάγκη για σημαντικές επενδύσεις στις υποδομές της χώρας. Τα ξένα κεφάλαια δεν επενδύθηκαν αποκλειστικά και μόνο για να βοηθήσουν στην προσφυγική αποκατάσταση, αλλά απέβλεπαν και στη χρηματοδότηση δημόσιων έργων, αποξηραντικών, υδρευτικών ή ακόμη στην επέκταση του οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου. Εξάλλου, τα δημόσια έργα ήταν ένας χώρος για επικερδείς τοποθετήσεις κεφαλαίου. Ξένες εταιρείες εγκαθίστανται την περίοδο αυτή στην Ελλάδα και συμβάλλουν στην ανάπτυξη των υποδομών.

Όπως αναφέρεται στο παράθεμα τα πιο σημαντικά έργα πραγματοποιήθηκαν στο λεκανοπέδιο της Αττικής, όπου η ραγδαία πληθυσμιακή αύξηση είχε σωρεύσει προβλήματα και δυσλειτουργίες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το υδρευτικό σύστημα του πολεοδομικού συγκροτήματος της πρωτεύουσας, το οποίο είχε ξεπεράσει με την έλευση των προσφύγων το 1.000.000 κατοίκους και δεν μπορούσε πλέον να υδρεύεται με το χρονολογούμενο από τους ρωμαϊκούς χρόνους Αδριάνειο Υδραγωγείο. Η λύση του προβλήματος ήρθε το 1925 από την αμερικανική εταιρεία ΟΥΛΕΝ, η οποία χρηματοδότησε την κατασκευή του φράγματος και της τεχνητής λίμνης στο Μαραθώνα

Το λεκανοπέδιο ήδη από το 1922 αντιμετώπιζε πρόσθετα προβλήματα και από τον περιορισμό στην κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος. Μετά τη λήξη του μικρασιατικού πολέμου οικονομικοί και κρατικοί ιθύνοντες είχαν ασχοληθεί με τον εξηλεκτρισμό όχι μόνο της Αθήνας, αλλά και ολόκληρης της χώρας. Προσπάθησαν μάλιστα να συσχετίσουν την προσπάθεια αυτή με την προοπτική αξιοποίησης των υδατοπτώσεων της Μακεδονίας. Η βρετανική εταιρεία ΠΑΟΥΕΡ στα μέσα της δεκαετίας του 1920 συνέβαλε στην αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος αναλαμβάνοντας την εγκατάσταση μονάδων παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στην πρωτεύουσα. Η ανωτέρω εταιρεία ανέλαβε και τη δημιουργία σύγχρονου δικτύου αστικών συγκοινωνιών, βασισμένου σε

ηλεκτροκίνητα τραμ και λεωφορεία. Επίσης, επενδύσεις έγιναν στο τηλεφωνικό δίκτυο από γερμανικές εταιρείες, στους δρόμους και στη διευθέτηση των χειμάρρων, οι οποίοι μέχρι τότε συχνά προκαλούσαν πλημμύρες και καταστροφές στο λεκανοπέδιο της Αττικής.

Ανάλογες προσπάθειες έγιναν και στις υποδομές της υπόλοιπης χώρας, με εγγειοβελτιωτικά έργα, τα οποία είχαν ως συνέπεια την αύξηση των καλλιεργούμενων εδαφών και τη βελτίωση των αποδόσεων στις πεδιάδες της Μακεδονίας, που συχνά πλημμύριζαν λόγω υπερχειλίσεων ποταμών. Το 1926, επί δικτατορίας Θ. Παγκάλου και το 1928, επί κυβερνήσεως Βενιζέλου, δύο εταιρείες αμερικανικών συμφερόντων η American Foundation Co και η John Monks & Sons-Ulen & Co ανέλαβαν τη μελέτη και την εκτέλεση αποστραγγιστικών έργων στην πεδιάδα Θεσσαλονίκης και στις πεδιάδες Σερρών και Δράμας αντίστοιχα. Η διεύρυνση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων, η ενίσχυση της αγροτικής παραγωγής και ο περιορισμός μέσω αυτών των προσπαθειών της ελονοσίας σε υπαίθριες περιοχές δικαιολογημένα μπορούν να οδηγήσουν στο συμπέρασμα πως τα έργα αυτά αποτέλεσαν για την Ελλάδα μια « από τις σημαντικές κληρονομιές του Μεσοπολέμου».